

Torek, 5. april 2011

33. meni, da je v prihajajoči reformi SKP treba upoštevati potrebe žensk na podeželju in žensk, ki delajo v kmetijstvu, ter jim dati prednost pri dostopanju do nekaterih storitev in pomoči v skladu z lokalnimi potrebami v vsaki državi članici;
34. je prepričan, da bi morale biti ženske srednjeročno ustrezno zastopane v vseh političnih, gospodarskih in socialnih odborih kmetijskega sektorja, da bi bila pri sprejemanju odločitev zastopana oba vidika – tako žensk kot moških; poudarja pomen uvedbe posebnih ukrepov v korist žensk, da se zagotovi njihovo sodelovanje v teh organih na enakopravni osnovi;
35. poziva Komisijo in države članice, naj se trudijo za boljši dostop žensk do zemlje in kreditov, da bi se spodbudilo bivanje žensk na podeželskih območjih in njihovo aktivno sodelovanje v kmetijskem sektorju;
36. poziva, da bi bilo treba ob upoštevanju razlik med državami na področju premoženjskega in davčnega prava zbrati dosedanje strategije za zagotavljanje socialnega zavarovanja ženskam v kmetijstvu (kmeticam, delavkam na podeželju, sezonskim delavkam itd.), vključno z izvajanjem Direktive 2010/41/EU, in dati te izkušnje na razpolago državam članicam za oblikovanje ustreznega socialnega zavarovanja žensk v kmetijstvu;
37. poudarja, da mora evropska politika glede življenjskih pogojev žensk na podeželju upoštevati tudi življenjske in delovne pogoje priseljenk, ki so zaposlene kot sezonske delavke na kmetijah, zlasti kar zadeva potrebo po ustrezni namestitvi, socialnem varstvu ter zdravstvenem zavarovanju in oskrbi; poudarja, da je treba čim večjo vrednost pripisati delu žensk;
38. poziva Komisijo, naj v svoje zbirno poročilo, ki bo predstavljeno v letu 2011 v skladu s členom 14(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 z dne 20. septembra 2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRRP), vključi tudi poglobljeno analizo vpliva ukrepov, sprejetih v zvezi s položajem žensk na podeželju;

*

* *

39. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

Financiranje EU na področju razgradnje jedrskih elektrarn v novih državah članicah

P7_TA(2011)0123

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 5. aprila 2011 o učinkovitosti in uspešnosti financiranja EU na področju razgradnje jedrskih elektrarn v novih državah članicah (2010/2104(INI))

(2012/C 296 E/03)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Protokola k Pristopni pogodbi št. 4 o jedrski elektrarni Ignalina v Litvi, protokola št. 9 o enoti 1 in enoti 2 jedrske elektrarne Bohunice V1 na Slovaškem in člena 30 Protokola o pogojih in podrobnostih sprejema Republike Bolgarije in Romunije v Evropsko Unijo,

Torek, 5. april 2011

- ob upoštevanju uredb Sveta o izvajanju Protokola št. 4 o jedrski elektrarni Ignalina v Litvi ⁽¹⁾, o izvajanju Protokola št. 9 o enoti 1 in enoti 2 jedrske elektrarne Bohunice V1 na Slovaškem ⁽²⁾ in o finančni pomoči Unije v zvezi z razgradnjo enot 1 do 4 jedrske elektrarne Kozloduj v Bolgariji, („Program Kozloduj“) ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi finančnih sredstev, namenjenih razgradnji jedrskih objektov (KOM(2007)0794), in priloženega dokumenta „Podatki o finančnih sredstvih za razgradnjo v EU“ (SEC(2007)1654),
 - ob upoštevanju priporočila Komisije z dne 24. oktobra 2006 o upravljanju finančnih sredstev za razgradnjo jedrskih objektov ⁽⁴⁾,
 - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor in mnenja Odbora za industrijo, raziskave in energetiko (A7-0054/2011),
- A. ker so v treh državah kandidatkah EU, v Litvi, na Slovaškem in v Bolgariji, obratovale stare jedrske elektrarne, za katere je bilo dogovorjeno, da se zaprejo, pristopna pogajanja pa so privedla do določitve datumov predčasnega zaprtja za enote v zadevnih treh jedrskih elektrarnah,
- B. ker je EU priznala, da predčasno zaprtje in poznejša razgradnja teh enot v treh jedrskih elektrarnah predstavljata precejšnje finančno in gospodarsko breme, ki ga zadevne države članice ne bi mogle v celoti pokriti, zato je v pristopnih pogodbah in poznejših uredbah Sveta o izvajanju teh pogodb predvidela finančno pomoč za zadevne države članice, vendar ker ni bilo jasno odločeno, ali bi morala pomoč kriti celotne stroške razgradnje ali nadomestila za vse gospodarske posledice; ugotavlja, da tako Bolgarija kot Slovaška ostajata neto izvoznici električne energije,
- C. ker ukrepi pomoči zadevajo naslednja področja:
- razgradnja (pripravljalna dela za zaprtje, podpora regulatorju, priprava potrebne dokumentacije za razgradnjo in izdajo licenc, varnost pri vzdrževanju in nadzor po zaprtju, predelava odpadkov, shranjevanje in dekontaminacija odpadkov in izrabljenega goriva ter delo v zvezi z razgradnjo),
 - energija (modernizacija in okoljska nadgradnja obstoječih objektov, nadomestitev produkcijskih zmogljivosti zaprtih enot, izboljšanje varnosti oskrbe z energijo, izboljšanje energetske učinkovitosti ter drugi ukrepi, ki prispevajo k nujnemu prestrukturiranju in posodobitvi energetske infrastrukture),
 - socialne posledice (podpora, ki v obdobju po zaprtju in pred razgradnjo uslužbencem elektrarne pomaga vzdrževati visoko raven varnosti in omogoča prekvalificiranje osebja za nove naloge pri razgradnji),

⁽¹⁾ UL L 411, 30.12.2006, str. 10.

⁽²⁾ UL L 131, 23.5.2007, str. 1.

⁽³⁾ UL L 189, 13.7.2010, str. 9.

⁽⁴⁾ UL L 330, 28.11.2006, str. 31.

Torek, 5. april 2011

- D. ker se je pomoč začela pred pridružitvijo in zaprtjem zadevnih enot, so se sredstva nabirala v okviru mednarodnih podpornih skladov za razgradnjo, medtem ko so se upravne priprave nadaljevale,
- E. ker je razgradnja jedrskih objektov in upravljanje njihovih odpadkov tehnično zapleten postopek, ki zahteva obsežna finančna sredstva, zanj pa je treba prevzeti okoljsko, tehnično, socialno in finančno odgovornost,
1. ugotavlja, da so Litva, Slovaška in Bolgarija izpolnile svoje obveznosti iz pristopnih pogodb glede pravočasnega zaprtja svojih enot v treh jedrskih elektrarnah: enota 1 jedrske elektrarne Ignalina je bila zaprta 31. decembra 2004, enota 2 pa 31. decembra 2009; enota 1 jedrske elektrarne Bohunice V1 je bila zaprta 31. decembra 2006, enota 2 pa 31. decembra 2008; enoti 1 in 2 jedrske elektrarne Kozloduj sta bili zaprti 31. decembra 2002, enoti 3 in 4 pa 31. decembra 2006;
 2. ugotavlja tudi, da so se vse tri države članice poskušale ponovno pogajati o svojih političnih obveznostih glede zapiranja reaktorjev, kar je povzročilo zamude v procesu;
 3. ugotavlja, da obstaja pravna podlaga za dodelitev finančne pomoči; je seznanjen, da se zneski vsako leto določijo s sklepom Komisije na podlagi posameznih dokumentov o skupnem letnem načrtovanju, kar omogoča nadzor nad razvojem in financiranjem odobrenih projektov;
 4. ugotavlja, da je bila odločitev o finančni pomoči zaradi omejenih izkušenj in podatkov EU na področju razgradnje sprejeta brez možnosti opredelitve finančne zgornje meje. ugotavlja, da tudi po pripravi načrtov in strategij za razgradnjo še vedno niso bili oblikovani jasni pogoji za določitev zgornjih mej, kar je pomenilo, da je bilo treba o dodatni finančni pomoči odločiti na podlagi posameznih faz in primerov;
 5. meni, da je namen pomoči Skupnosti podpora tem trem državam članicam pri obvladovanju finančnega in gospodarskega bremena, ki so ga povzročili določeni datumi predčasnega zaprtja, ter kritje stroškov številnih pomembnih dejavnosti razgradnje, vlaganje v energetske projekte, katerih namen je zmanjšanje energetske odvisnosti, in pomoč pri blaženju socialnih posledic razgradnje elektrarn; vendar ugotavlja, da so v vseh treh primerih stroški razgradnje jedrskih elektrarn prekoračili predvideno pomoč Evropske unije, in da bodo po vsej verjetnosti preseglji prvotne ocene; ugotavlja, da je bil visok delež sredstev uporabljen za energetske projekte in ne v podporo glavnemu namenu finančne pomoči, namreč razgradnji jedrskih elektrarn;
 6. verjame, da načelo solidarnosti Evropske unije v resnici prispeva k blaženju gospodarskih posledic predčasnega zaprtja v energetskem sektorju; vendar ugotavlja, da je v času priprave tega poročila sama razgradnja še vedno v svoji začetni fazi;
 7. ugotavlja, da bi bilo treba razgradnji zadevnih jedrskih elektrarn pripisati status najpomembnejše prednostne naloge zaradi varnosti in zdravja vseh evropskih prebivalcev;
 8. izraža bojazen, da bo pomanjkanje finančnih virov za ukrepe razgradnje povzročilo zamude pri razgradnji jedrskih elektrarn ter ogrozilo okolje in zdravje ljudi;
 9. poudarja, da je vprašanje varnosti največjega pomena za razgradnjo zadevnih predčasno zaprtih enot v treh jedrskih elektrarnah; zato poziva Svet, Komisijo in države članice, da to upoštevajo pri vsakem prihodnjem sklepu o razgradnji jedrskih elektrarn na splošno in še zlasti o teh treh programih razgradnje; poziva Komisijo, naj poskrbi za ustrezno usklajevanje z državami članicami in pripravi natančne časovne razporede za dokončanje projektov;

Torek, 5. april 2011

10. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da podrobni načrti o razgradnji, ki zadevajo tri zadevne programe razgradnje, še niso dokončno pripravljene in zaradi tega ni zadostnih podatkov o časovnih okvirih, stroških posameznih projektov ali njihovih virih financiranja; zato odločno poziva ustrezne nacionalne organe, naj dokončajo načrte, Komisijo pa, naj poroča o zadevnem postopku in zagotovi podrobno dolgoročno finančno načrtovanje za projekte razgradnje; poziva Komisijo, naj jasno opiše obseg financiranja EU, ki je potrebno za uresničitev teh načrtov;

11. poziva Komisijo, naj prouči možnosti za spremembo načinov financiranja operacij razgradnje s strani EU glede na strategije, ki jih uporabljajo države članice, in njihove nacionalne upravne strukture, ter za poenostavitev pravil za upravljanje sredstev, tako da ne bodo vplivala na varnost in zaščito pri operacijah razgradnje;

12. opaža pomanjkanje jasne razdelitve odgovornosti med udeleženci pri financiranju in udeleženci pri postopku razgradnje; meni, da bi Komisija morala imeti glavno odgovornost za izplačevanje pomoči EU in da bi bilo treba vzpostaviti skupno upravljanje z Evropsko banko za obnovo in razvoj;

13. meni, da bi bilo za oddajo naročil zaželeno uporabiti merilo vzajemnosti v korist evropskih podjetij, zlasti z uporabo načel iz člena 58 Direktive 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov, med drugim v energetske sektorju;

14. ugotavlja, da bo skupna finančna pomoč Evropske unije za tri države članice do konca leta 2013 dosegla 2 847,78 milijona EUR; poudarja, da čeprav obstajajo razlike med jedrskimi elektrarnami, zlasti kar zadeva skladiščenje goriva, programi načeloma uporabljajo enako tehnologijo; vendar ugotavlja, da se dodeljeni zneski precej razlikujejo: Ignalina (2 enoti) 1 367 milijonov EUR; Bohunice (2 enoti): 613 milijonov EUR; in Kozloduj (4 enote) 867,78 milijona EUR;

15. ugotavlja, v skladu s podatki, ki so bili na voljo konec leta 2009, različen položaj držav članic glede na izplačane zneske: Ignalina: skupaj 1 367 milijonov EUR, prevzetih obveznosti za 875,5 milijona EUR (64,04 %), izplačanih 760,4 milijona EUR (55,62 %); Bohunice skupaj 613 milijonov EUR, prevzetih obveznosti za 363,72 milijona EUR (59,33 %), izplačanih 157,87 milijona EUR (25,75 %); Kozloduj: skupaj 867,78 milijona EUR, prevzetih obveznosti za 567,78 milijona EUR (65,42 %), izplačanih 363,149 milijona EUR (41,84 %), v pretežni meri zaradi različnih časovnih načrtov zapiranja;

16. meni, da je treba poskrbeti za popolno preglednost upravljanja skladov in uporabe njihovih sredstev; priznava pomen dobrega in preglednega upravljanja finančnih sredstev z ustreznim zunanjim nadzorom za zagotovitev pravične konkurence na energetske trgu; na tem področju priporoča preglednost in javno sodelovanje;

17. je seznanjen z naslednjimi zaključenimi revizijami in ocenami: „Vmesna ocena pomoči Litvi in Slovaški pri razgradnji“ (2007); notranje revizije ES vseh treh programov leta 2007; reviziji CPMA, ki ju je v zvezi z Ignalino opravilo Evropsko računsko sodišče (ERS) leta 2008 in leta 2009; revizija ERS za pripravo pozitivne izjave o zanesljivosti za leto 2008; študija ERS o izvedljivosti leta 2009; ter je seznanjen z naslednjimi tekočimi dejavnostmi: sporočilo Komisije, pričakovano v začetku leta 2011; zunanja finančna revizija ES za BISDF; celovita revizija uspešnosti za vse tri programe, ki jo opravi ERS;

18. meni, da je število in obseg opravljenih revizij nezadostno ob upoštevanju velikih denarnih zneskov, novosti v zvezi z uporabo sredstev, neznanih dejavnikov, ki so se pojavili med postopkom in so jim sledili številne spremembe, prilagoditve in dodelitev dodatnih zneskov; izraža obžalovanje, da vmesna ocena pomoči za razgradnjo, dodeljene Litvi in Slovaški, ki jo je septembra 2007 izvedla Komisija, ni zajela Bolgarije (ki je takrat že prejela pomoč);

Torek, 5. april 2011

19. obžaluje, da Komisija Evropskemu parlamentu ni predložila letnih poročil o uporabi finančnih sredstev, namenjenih razgradnji jedrskih elektrarn; zato poziva Komisijo, naj spremlja in letno poroča Parlamentu o izboljšavah pri uporabi sredstev in verjetnosti, da bodo zbrana sredstva za razgradnjo teh posebnih enot v treh jedrskih elektrarnah porabljena v naslednjih treh letih;

20. poziva Komisijo, naj izvede analizo, da bi preverila, ali obstaja možnost dodeljevanja sredstev za prihodnje projekte razgradnje do leta 2013, zlasti ker bodo dovoljenja za razgradnjo izdana julija 2011 za Bohunice in konec leta 2011 ter konec leta 2012 za Kozloduj;

21. poziva Komisijo, naj pred kakršnokoli nadaljnjo dodelitvijo sredstev EU zagotovi primerjalne informacije o izvedbi prvotnega in spremenjenega časovnega načrta za različne faze postopkov razgradnje ter o ukrepih na energetske in socialnem področju;

22. poziva Komisijo, naj poroča o posebnih izboljšavah po ustanovitvi upravnega odbora države članice leta 2007, da bi Komisiji zagotavljal pomoč pri izvajanju programov pomoči, ter poroča o postopkovnih spremembah, ki so se od takrat pojavile;

23. ugotavlja, da revizija ERS še vedno poteka; domneva, da bi ta ocena morala pomagati razkriti cilje uporabe sredstev in njihovo učinkovitost ter izvedljive predloge za prihodnost, kakor tudi oceniti potrebno dodatno financiranje za izvedbo razgradnje; predlaga, da mora ta revizija kot celovita revizija uspešnosti pojasniti naslednje:

- ali so bila sredstva uporabljena za namene, za katere so bila dodeljena,
- ali so bili postopki javnih naročil ustrezno pripravljene in spoštovani,
- ali je dodeljeni denar prispeval k povečanju varnosti pri dejavnosti razgradnje,
- ali so postopki javnih naročil zagotovili, da bodo udeležena podjetja zagotovila varnost po standardih EU,
- ali obstajajo dejavnosti, pri katerih je udeležen OLAF,
- ali je med tremi obstoječimi programi potekalo ustrezno usklajevanje, da bi učinkovito uporabili pridobljene izkušnje in predhodno pripravljene ter financirane projekte, v katerih vidikih so se programi za razgradnjo prekrivali (na primer obstaja več podobnih projektov v zvezi s skladiščenjem, usposobljenostjo osebja itd., ki bi jih lahko prilagodili glede na posamezno JE, kar bi omogočilo prihranke);

24. predlaga, v zvezi s prihodnjimi dejavnostmi, ki se bodo financirale iz dodeljenih zneskov EU v obdobju 2007–2013, da je treba pojasniti naslednja vprašanja:

- ali so že obstoječi načrti in strategije zaključeni ter ali še vedno obstaja možnost dodajanja novih dejavnosti in posledično dodatnih sredstev,
- ali so celotne zmogljivosti za začasno skladiščenje in postopek izbire končnega domačega odlagališča za končne radioaktivne odpadke zaključeni ali ne,
- ali je še vedno potrebno dodeliti dodatna sredstva za energetske projekte ali se je potrebno osredotočiti na projekte razgradnje,

Torek, 5. april 2011

— ali bi bilo treba v primeru, da to do zdaj ni veljalo, izkušnje in projekte, uporabljene za eno JE, prenesti tudi na druge;

25. zaskrbljenostjo ugotavlja, da ne obstaja skupina koordinatorjev in strokovnjakov EU za vse tri projekte, ki bi omogočila, da bi se program razgradnje obravnaval kot celota na osnovi izkušenj EU, in tako zagotovila sinergijo med vsemi tremi primeri;

26. poudarja, da je za zagotovitev boljšega načrtovanja dejavnosti in medsebojnega deljenja pridobljenih izkušenj potrebno okrepljeno usklajevanje med vsemi tremi programi; meni, da je ta izkušnja lahko koristna tudi za Evropsko unijo kot celoto, saj se reaktorji na koncu njihove ekonomske življenjske dobe izključijo iz obratovanja; zato poziva vse vpletene strani, naj razvijejo in zberejo najboljše prakse razgradnje ter zagotovijo najboljšo uporabo pridobljenih izkušenj in podatkov v ostalih državah članicah z jedrskimi elektrarnami;

27. poziva Komisijo, naj vzpostavi usklajevalno skupino, ki bi morala biti odgovorna za:

— nadzor izdelave končnega načrta z jasnimi časovnimi razporedom,

— nadzor uporabe doslej dodeljenega denarja,

— ugotavljanje, ali je potrebna dodatna vloga EU, in, če je odgovor pritrdilen, določitev natančne ravni njene udeležbe,

— odločanje o odgovornostih, vključno z vlogo Evropske banke za obnovo in razvoj, ter nadzor dokončnega oblikovanja procesa razgradnje;

28. ugotavlja, da bi morale pri financiranju postopkov razgrajevanja veljati načelo „onesnaževalec plača“ in da bi morali upravljavci jedrskih objektov pri jedrskih postopkih zagotoviti, da bi se že v življenjski dobi jedrskih objektov dala na stran ustrezna finančna sredstva za prihodnje stroške razgrajevanja;

29. ugotavlja, da je predčasno zaprtje reaktorjev preprečilo načrtovano zbiranje potrebnih sredstev v posameznih nacionalnih skladih, namenjenih pokrivanju vseh stroškov, povezanih z razgradnjo elektrarn;

30. ob upoštevanju različnih strategij, ki jih uporabljajo države članice, poziva Komisijo, naj preuči možnosti uskladitve pristopov k financiranju razgradnje v EU, da bo zagotovila pravočasno zbiranje potrebnih finančnih sredstev, ne da bi ogrozila varnost in varovanje postopka razgradnje;

Jedrska elektrarna Ignalina

31. pozdravlja dejstvo, da se večina projektov programa Ignalina za energetske učinkovitost in zagotavljanje oskrbe z električno energijo trenutno izvaja ali je že bila izvedena;

32. zaskrbljeno ugotavlja, da so nastale pri ključnih projektih upravljanja infrastrukture za obdelavo odpadkov (projekt za skladišče izrabljenega goriva in deponijo odpadkov) resne zamude, zaradi katerih so nastali dodatni stroški glede na prvotno oceno; ugotavlja, da je maneverski prostor v sistemu skoraj izčrpan in da bi zamude lahko začele vplivati na kritično pot celotnega načrta razgradnje, s sorazmernim povečanjem stroškov; poziva Komisijo, naj poroča o rezultatih ponovne ocene časovnega načrta projekta;

Torek, 5. april 2011

33. ugotavlja, da je bil velik del sredstev dodeljen za energetske projekte, da je še vedno potrebno znatno financiranje za razgradnjo in da državna sredstva ne zadostujejo za kritje: državni sklad za razgradnjo JE Ignaline je do zdaj zbral ravno nekaj več kot 100 milijonov EUR (medtem ko tehnični stroški same razgradnje znašajo med 987 milijonov EUR in 1 300 milijonov EUR), znaten delež tega pa je bil uporabljen za projekte, ki niso povezani z razgradnjo; poziva, da se s tem v zvezi sprejmejo ustrezni ukrepi, zlasti s strani države članice;

Jedrska elektrarna Bohunice

34. pozdravlja napredek programa Bohunice;

35. ugotavlja, da čeprav je pomoč Skupnosti načrtovana za razgradnjo jedrskih zmogljivosti, zlasti reaktorjev V1, ter za varnost oskrbe, nacionalni Jedrski sklad ni določil nobenih posebej namenjenih virov financiranja za projekt razgradnje A1, ki poteka;

36. ugotavlja, da je pri izvajanju nekaterih projektov razgradnje, kot so obnova sistema za fizično varovanje območja, projekti obdelave historičnih odpadkov in izgradnja prehodnih skladišč za radioaktivne odpadke za objekt Bohunice, prišlo do občutnih zamud; nemudoma poziva Komisijo in slovaško stran, da ukrepata pri preprečevanju zamud in se izogibata poseganju v načrtovan napredek pri delih za razgradnjo;

Jedrska elektrarna Kozloduj

37. pozdravlja splošno dobro tehnično in finančno izvršitev programa Kozloduj in revizijo strategije za razgradnjo enot od 1 do 4, ki se je spremenila iz začetne strategije odložene razgradnje v strategijo takojšnje trajne razgradnje;

38. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je pri razporeditvi dodeljenih javnih sredstev delež za energetske projekte razmeroma velik; poziva Komisijo, naj spremlja izvajanje preostalih energetskih projektov in poroča o izsledkih; poziva k povečanju deleža projektov za „razgradnjo in odpadke“ v preostalem obdobju programa Kozloduj;

39. poudarja, da potrebujemo celovito upravno usklajevanje med državnim podjetjem za radioaktivne odpadke (SERAW) in jedrsko elektrarno Kozloduj, ki sta danes odgovorni za enoti 1–2 oz. enoti 3–4; poziva bolgarsko stran, naj analizira in nemudoma izvede potrebne izboljšave deljenega upravljanja in/ali združi enote 1–4 v okviru skupnega upravljanja;

*

* *

40. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam Bolgarije, Litve in Slovaške.